

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 215. — ŠTEV. 215.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 13, 1929. — PETEK, 13. SEPTEMBRA 1929.

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

MUSSOLINI PREPUŠČA MINISTRSTVA SVOJIM LJUDEM

MUSSOLINI JE LE ŠE MINISTRSKI PREDSEDNIK IN PA MINISTER ZA LAŠKE NOTRANJE ZADEVE

Zunanjim ministrom je bil imenovan Bino Grandi. — Trije voditelji, ki so se udeležili zgodovinskega pohoda proti Rimu, so bili slednjič nagrajeni. — Mussolini hoče vzgojiti nekako vladno elito.

RIM, Italija, 12. septembra. — Ministrski predsednik Mussolini je završil danes najobsežnejšo izpremembo v kabinetu iz leta 1928, ko se je bil sam polastil skoro vseh ministrskih mest.

Do včerajšnjega dne je vodil osem ministrstev. Nenadoma in nepričakovano se je odpovedal šestim ministrstvom. Ostal je le še minister za notranje zadeve in ministrski predsednik.

Pri novem kabinetu je posebno značilno dejstvo, da so bili trije voditelji, ki so se udeležili zgodovinskega pohoda proti Rimu, slednjič odlikovani ter povišani v ministrsko službo.

Ti so: general Italo Balbo, ki je postal minister za zrakoplovbo; Michele Bianchi je bil imenovan ministrom za javne dela, general Debono pa kolonijalnim ministrom.

Po reorganizaciji leta 1928 je imel Mussolini šest portfeljev. Bil je minister za notranje in zunanje zadeve, vojni in mornariški minister, minister za zrakoplovbo, za finance in industrije.

Pozneje je prevzel še kolonijalno ministrstvo in ministrstvo za javna dela.

Vsled tega je imel v kabinetu od trinajstih osem glasov.

Današnja izprememba, ki jo je proglasil kralj, temelji na Mussolinijevem principu, da je treba vzgojiti nekako vladno elito. Voditelji, ki so v pričetku fašizma igrali vodenjo vlogo, imajo tudi sedaj odlična mesta.

Cetrti, doslej še neimenovani voditelj pohoda proti Rimu je grof Devecchie di Val Cismon, prvi italijanski poslanik v Vatikanu.

Dve ministrstvi se drugače imenujeta.

Ministrstvo za pouk se imenuje ministrstvo za javno vzgojo, ministrstvo za gospodarske zadeve pa nosi ime ministrstvo za poljedelstvo in gozdove.

V uradu so ostali: justični minister Rocco, finančni minister Mosconi in prometni minister Ciano. Odstopila sta dosedanja naučni minister Belluzzo in poljedelski minister Martelli.

Značilno je imenovanje državnega podtajnika Bina Grandi-ja za mesto zunanjega ministra.

Še pred kratkim ja bilo rečeno, da bo odpotoval v Washington kot italijanski poslanik.

MORNARIŠKO SKRČENJE

Predsednik in načelnik kabineta se posvetujeta glede angleških predlogov, tikajočih se skrčenja mornaric.

WASHINGTON, D. C., 12. sept. Danes so tukaj pričarani, da bo najbrž v kratkem odposlan odgovor Zdrženih držav na predloge Anglije, tikajoče se razoroženja. Ves dan so porabili predsednik Hoover in kabinetni uradniki za razprave o tem predmetu.

Sprva je bilo rečeno, da bo takoj odposlan memorandum, vendar pa je bilo to poročilo prenapeljeno, v kolikor pride v poštev uradni odgovor. Mornariški splošni svet je včeraj zvečer pozno zboroval ter je imel prej že celo serijo uradnih konferenc s predsednikom, mornariškim departamentom in državnim departamentom.

Poslanik Dawes v Londonu je bil obveščen o napredku tozadevnih pogajanj. Stimson in Adams sta se posvetovala včeraj popoldne, in mornariški tajnik Adams je imel že več konferenc s predsednikom.

Stimson je zagotovil častniškim poročevalcem da ni bil poslan v Anglijo še noben odgovor. Ko so ga vprašali, če bo odposlan danes, je odgovoril, da tega ne more povedati. Tajnik je rekel, da ni bilo za danes določene konference, da pa se bo gotovo pojavila kaka stvar, ki bo nekoliko zavlekla zadevo.

Predsednik Hoover, državni tajnik Stimson, mornariški tajnik Adams in mornariški izvedenci so razmišljali danes, kako daleč naj gredo, da naprosijo Anglijo naj še nadalje skri tonažo svojih križark, krog katerih se vrši celo vprašanje.

POGREBNI OBREDI ZA MARSHALLOM

CURRIH, Švica, 12. septembra. — Danes so se završili tukaj pogrebni obredi za Louisom Marshallom, odličnim ameriškim odvetnikom ter rdnarodnim židovskim voditeljem, ki je umrl včeraj tukaj po težki bolezni.

Odrejeno je bilo vse potrebno, da se prevede njegovo truplo v New York.

Marshall se je podvrnil dvema operacijama radi obolenosti neke žleze. Operaciji sta bili sicer uspešni, vendar pa je bil mož star še trideset let ter je slednjič podlegel v tork zvečer.

ZAČASNI ZAKLADNICA IMENOVAN.

HAVANA, Cuba, 11. septembra. General Eugenio Molinet, poljedelski, trgovski in delavski tajnik bo imenovan provizoričnim zakladničarjem, ko bo odšel dr. Santiago Gutierrez de Celis v New York, da podpiše tam važne dokumente.

HROMA ŽENSKA PRODAJALKA MUNŠAJNA

Suhaški agentje so aretirali žensko, ki je izjavila, si si ne more drugače zaslužiti denarja kot s prodajo pijske.

HOUSTON, Tex., 12. septembra. Mrs. Jennie Atterbury, je vdova in je paralizirana izza svoje mladosti. Skrbeti mora zase in za svojega 8 let starega sina. Ker ni mogla drugače zaslužiti denarja, je začela kuhati in prodajati pijske.

Zvezni suhaški agentje so izjavili, da so našli v njenem domu dvesto pintov piva in eno galono žganja, ko so vprizorili preteklo soboto napad na njeno stanovanje. To je bil že drugi pogon v teku dveh tednov. V sodniško dvorano so jo prinesli na nosilnici, da se zagovarja proti obtožbi. Levico je držala na ramenu svojega sina, z desnico se je pa oklepala sv. Pisma.

Moje telesno stanje mi ne dopušta, da bi lahko izvrševala katerokoli službo — je rekla. — Nikogar nimava, ki bi naju podpiral. Če bi mi kdo pokazal kako drugo pot zaslužka, bi mu bila zelo hvaležna.

Sodnik ji je ukazal položiti petsto dolarjev jamščine, nakar jo je izpustil.

SESTANEK KITAJSKIH DIJAKOV

BALTIMORE, Md., 12. septembra. Danes se je završil tukaj otvorilni sestanek kitajskih vseučiliških dijakov na John Hopkins vseučilišču. Zbrane dijake je podpril dr. Joseph Ames, predsednik John Hopkins vseučilišča.

SPOMENIK MARŠALU FOCHU

LONDON, Anglija, 11. septembra. Spomenik maršalu Fochu bo zgrajen tukaj in načrti za to so že dobro napredovali, le prostor ni bil še določen. Spomenik bo posnetek slavne sohe jezdeca, ki stoji v Casalsu. Kot prostor so predlagali vogal Hyde parka in Grosvenor Gardens.

ZIDOVSKA DOMOVA ZGO-RELA

JERUZALEM, Palestina, 12. sep. Dve hiši v židovski koloniji Kalandia sta bili danes uničeni vsled požara, ki je nastal, ko je treli vanjo neki aeroplan angleške zračne sile. Aeroplan je pilotiral poročnik Shipwright, ki se je rešil nepoškodovan.

IRSKA ZA RAZOROŽENJE

Irski zunanji minister MacGilligan je predložil skupščini Lige narodov tozadevni predlog. Angleži bodo pospešili akcijo.

ŽENEVA, Švica, 12. septembra. Delegati Lige narodov so razpravljali danes o potezi irskega zunanjega ministra MacGilligana, ki zahteva sklicanje svetovne konference, ne da bi čakali še nadalje na dogovor glede tehničnih podrobnosti.

MacGilligan je zahteval takojšnje in direktne odredbe za uveljavljanje razoroženja in varnosti. Rekel je, da bo razorožitvena konferenca takoj razkrila politične vidike sedanjega položaja, nakar bo dovoljeno določiti, kakšne koncesije so sploh mogoče.

Drugi predlog za pospešeno pogajanje bodo postavili angleški delegati, ki so baje pripravljeni predlagati, naj se sestane pripravljajalna razorožitvena komisija sredi novembra.

Kljub dejstvu, da ne bodo do tedaj končana angleško-ameriška pogajanja glede predlagane konference petih mornariških sil, se je vendar glasilo, da bodo angleški delegati nastopili, da preprečijo to vmešavanje v napredek Lige glede splošnega razoroženja.

Akcija bo najbrž zavzela obliko resolucije v tretji komisiji Lige, ki bo omogočila pripravljajalni komisiji sestati se ter izdelati načrte za omejitev oboroževanja ter kontrolo proračunov glede oboroženja in sploh mednarodne kontrole glede vsega vojnega materiala.

Šest komisij Lige narodov je že pričelo s delom glede priporočil in resolucij, ki bodo predstavljale program leta 1930.

Pričakuje se, da bo končna resolucija najbolj važna v vsej zgodovini Lige narodov, ker bo dala končno obliko kakim šestim resolucijam, uvedenim v sedanjem zasedanju, da se ojači stvar svetovnega mira.

R-100 PREISKUŠEN

LONDON, Anglija, 12. septembra. Pod nadzorstvom uradnikov zračnega ministrstva, se je završil v Howden natančni pregled največje zračne ladje sveta R-100 ter se bo vršil naprej še cele tri tedne. Zračna ladja plava v svoji lopi ter jo drži navzdol balast, dočim uravnava zunanje kritje. Zračna križarka bo odletela iz Howdena proti koncu drugega tedna oktobra meseca.

Postaja za zrakoplove je močno zastražena in le uradni pregledniki smejo priti v neposredno njeno bližino.

BOLJŠEVIKI POROČAJO O ZMAGAH

Caristi in Kitajci so imeli močne izgube na Iztočno. — Rusi se baje bližajo Mančuliju. — Kitajska je izvela za podrobno obmejnega obstreljevanja.

MOSKVA, Rusija, 12. septembra. Kitajske in caristične čete so imele močne izgube v številnih spopadih s sovjetskimi vojaštvom na iztočno-mandžurski meji tekom torka. Tozadevno poročilo je dospelo danes v Moskvo. Poročilo pravi, da se je završil tudi spopad na zapadni fronti v bližini Mančulija in da so sovjetske čete izvajale veliko zmago tekom vseh teh spopadov. Dosti belih gardistov je bilo ujetih.

MUKDEN, Mandžurija, 12. sept. Prekinjene komunikacije ovirajo natančna poročila glede iztočne fronte ter večajo napetost glede naslednjih poteze sovjetske vlade. Pogorjenost je bila obstreljevana pričetkom tega tedna, kar je vzbudivilo veliko napetost. Obstreljevanje je bil tudi Mulin, ki se nahaja le 250 milj vstran od Harbina.

Nadaljne podrobnosti o napadu pravijo, da je bilo ubitih šestdeset civilistov in da je padlo tudi dosti vojakov.

Dvajset mrtvih je bilo žrtev bomb, ki so uničile vse brezžične, telefonske in brzojavne postaje.

ŠANGHAJ, Kitajska, 12. septembra. — Voditelj mongolskih nomadov, katerega nazivajo "živečega Budo", je stopil na stran sovjetske Rusije proti kitajski vladi v Mandžuriji.

Sporočili so, da je Anglija odposlala 55,000 indijskih vojakov na tibetsko mejo, da preprečijo razširjenje sovjetskega vpliva k Dalaj Lami, duhovnemu in posvetnemu poglavarju in edine avtoritete, ki jo imajo nomadski Mongoli.

ROJARI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

RAZPUST PARLAMENTA V AVSTRALIJI

Ker je zmagala delavska stranka, bodo najbrž razpisane nove volitve. Bruce zahteva razpust parlamenta.

CANBERRA, Avstralija, 12. sept. Ministr. predsednik Stanley Bruce je naprosil vlado, naj razpusti parlament, ker je doživela vlada poraz, ko so včeraj glasovali člani delavske stranke.

Generalni governor je začel razmišljati o ustavnih vidikih celega vprašanja. Najbrž po poslu po Scullina, voditelja delavske opozicije, da razpravi z njim o položaju.

Scullin bo najbrž naprosen, naj sestavi ministristvo, če ne bo mogla vlada razpustiti parlamenta. Vse stranke pa se pripravljajo na razpust in na nove volitve, ki se bodo gotovo vršile v kratkem.

Vladni poraz se je završil zaradi neke delavske odredbe, za katero so glasovali vsi člani delavske stranke.

GRAF ZEPPELIN ZOPET KRIZARI

FRIEDRICHSHAFEN, Nemčija, 12. septembra. — V ugodnih vremenskih razmerah se je "Graf Zeppelin" zopet dvignil včeraj zvečer na več kot štirindvajseturno potovanje od Porenko in zapadno Nemčijo.

Kapitan Ernest Lehman je sklenil poleteti z vodljivim zrakoplovom preko onih delov Nemčije, ki niso še videli Zeppelina izza njegovega poleta okoli sveta.

ŠVICA SPREJELA KELLOGGOVO POGODBO

BERN, Švica, 11. septembra. — Zvezni dekret, ki bo uveljavljen danes, je izjavil, da se bo Švica držala Kelloggove pogodbe, ki razveljavlja vojno kot zakonito sredstvo v slučajih sporov med državami.

ZDAJ JE ROŽNATA OSTRI- GA ZDRAVA

ALBANY, N. Y., 12. septembra. Rožnata ostriga je bila deset let preiskovana ter je sedaj dobila od države zdravstveno izpravevalo. Ta ostriga je prav tako zdrava kot ona naravne barve, kot so poročili danes vladni kemiki, ki so preiskali ta pojav.

BIVŠI MENIH OBTOŽEN UMORA NUNE

MOSKVA, Rusija, 12. septembra. V sodišču v Kijevu je stal včeraj čestitljivo izgledajoč stari ter prejšnji menih Zekune, ki je pripovedoval poslušalstvu, kako je umoril svojo osemindvajset let staro ljubico nuno Baričikovo, razkosal njeno truplo ter vrzel ostanke v kanal. Zekune bo sedaj najbrž obsojen na smrt.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

NAČRT ZA PALAČO LIGE NARODOV V ŽENEVI

Štiristo arhitektov iz vseh dežel se je priglasilo, da izdelajo načrt za palačo Lige narodov v Ženevi. Slika nam kaže enega teh načrtov. V palači bo prostor za skupščino, tajništvo in knjižnico Lige narodov.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	\$	Lir	\$
500	\$ 9.30	100	\$ 5.75
1,000	\$ 18.40	200	\$ 11.30
2,500	\$ 45.75	500	\$ 16.80
5,000	\$ 90.50	1000	\$ 27.40
10,000	\$ 180.00		\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim sveto v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V OVEN DO TREN TEDNIE

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER SA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

68 ORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

